

John Whitehead: Vojna proti hotovosti:

Fyzické peniaze ako obeť pandémie COVID-19

- CZ24 News | 20. dubna 2020

SVĚT: V čase izolácie a dobrovoľnej karantény čoraz viac jednotlivcov a firiem prechádza na bezhotovostné platby. V snahe zabrániť šíreniu koronavírusu využívame viac on-line nakupovanie a digitálne formy peňazí ako sú bankové karty, digitálne peňaženky atď. Výsledkom je, že fyzická hotovosť už nie je kráľom.

Podľa niektorých expertov je súčasný stav príležitosť na prebudovanie spoločnosti. Bez fyzických peňazí budú ľudia ľahko monitorovateľní, kontrolovateľní, manipulovateľní. Jednoduchšie prídu o svoje osobné údaje. Uzamknutie bude hrať priamo do karát vlády (a jej firemných partnerov). Za týmto účelom sa už nejaký čas vedie vojna proti hotovosti. O čo presnejšie ide? O zosúladenú kampaň zameranú na posunutie spotrebiteľov smerom k digitálnemu obchodnému režimu. Takému modelu obchodovania, ktorý je možné ľahko monitorovať, z ktorého je jednoduché ťažiť údaje, ktorý sa dá hacknúť, ktorý umožňuje kraťovať a podľa potreby konfiškovať.

„Skutočným dôvodom tejto vojny proti hotovosti je väčšia moc vlády. Ľudia budú mať menej súkromia. Elektronický obchod uľahčuje veľkému bratovi vidieť, čo robíme, a tým uľahčuje zamedzenie aktivít, ktoré sa mu nepáčia,“ hovorí ekonóm Steve Forbes.

Rovnako ako vojna proti drogám, či proti terorizmu, aj vojna proti hotovosti sa prezentuje verejnosti ako prostriedok boja proti teroristom, obchodníkom s drogami, daňovým únikom a aktuálne aj proti chorobe COVID-19.

Digitálna mena poskytuje vláde a jej firemným partnerom dokonalý spôsob sledovania, kontroly a trestania. Podobne ako cez GPS pozície, či lokalizácia cez mobilných operátorov, aj digitálna hotovosť, teda platby pomocou platobnej karty, alebo mobilného telefónu, sa stáva nástrojom policajného štátu.

Nie je to tak dávno, čo sa odhadovalo, že do roku 2020 inteligentné telefóny a kreditné karty úplne nahradia hotovosť. Na základe takéhoto časového plánu prijíma stále väčší počet firiem politiku bezhotovostných platieb. Bezhotovostné platby už nie sú doménou leteckých spoločností, hotelov, autopožičovní, reštaurácií a maloobchodu, vo Švédsku prijímajú digitálne peniaze aj bezdomovci a cirkvi.

Novinárka Lisa Rabasca Roepe na stránkach The Week tvrdí, že fyzické peniaze už nie sú potrebné. Nosiť hotovosť je nepohodlné, prístup k bankomatom je nákladný a dnes už dokážu ľudia získavať rôzne odmeny za to, ak použijú digitálne aplikácie. Stále viac a viac maloobchodníkov a obchodov akceptuje služby ako Apple Pay, peňaženka Google, Samsung Pay a Android Pay. Alebo si vyvinuli svoje vlastné platobné aplikácie.

Napriek všetkým výhodám, ktoré sa spájajú so životom v digitálnom veku – konkrétne s pohodlím – je ťažké si predstaviť, že bezhotovostný svet navigovaný digitálnou peňaženkou by nesignalizoval začiatok konca tohto malého ostrova súkromia, ktorý nám ešte zostal. A nechával nás zraniteľnými voči vládnym zlodejom a hackerom údajov.

Keď hovoríme o ochrane osobných údajov, nejde len o tie veci, o ktorých nechceme, aby ľudia vedeli. Nejde len o tie drobnosti, ktoré sa robia za zatvorenými dverami, a ktoré nie sú ani nezákonné, ani

škodlivé, ale možno sú trápne alebo intímne. Hovorím tiež o veciach, ktoré sú hlboko osobné a o ktorých nikto nemusí vedieť, rozhodne nie vláda a jej byrokratický aparát.

Vieme si celkom dobre predstaviť, aké ľahké bude pre vládnych agentov manipulovať s digitálnymi peňaženkami pre svoj vlastný zisk. Vláda by získala konečnú kontrolu nad hospodárstvom a úplný prístup k pokladničkám občanov. Technologické pohodlie, ktoré nám uľahčilo život, sa tým pádom stalo aj našou Achillovou pätou. Zostávame zraniteľnejší pri útokoch hackerov a vládnych agentov.

Ak existuje jeden subjekt, ktorý neprestane používať hotovosť, je to vláda. Fyzickú menu používa na splatenie svojich zahraničných „pridružených spoločností“.

Snahy o odstránenie hotovosti sú súčasťou väčšieho globálneho trendu, za ktorým sú medzinárodné finančné inštitúcie a OSN, ktorý transformuje národy všetkých veľkostí, od najmenších po najväčšie a najrozvinutejšie ekonomiky.

Z tejto cesty už niet návratu, niekam späť do predtechnologického obdobia. Znamenalo by to totiž vzdať sa aj množstva vymožeností a výhod. Bez technológií by to bol život bez internetu, lekárskeho pokroku atď. Na škodu veci ale nemáme prakticky žiadnu kontrolu nad tým, kto pristupuje k našim súkromným údajom, ako sú uložené alebo ako sa používajú. Pokiaľ ide o našu vyjednávaciu právomoc v oblasti práv na digitálne súkromie, obmedzili sme sa na smutnú, nezávideniahodnú pozíciu, v ktorej môžeme iba dúfať a veriť, že tí, ktorí sú pri moci, budú s našimi informáciami zaobchádzať s rešpektom.

Autorom je John Whitehead zakladateľ neziskovky The Rutherford Institute, popredného obhajcu občianskych slobôd a ľudských práv v USA.